

Les 7

De kiem leggen

Omvat de volgende SEL-categorieën: **SocA ReIM**

Geraamde tijd: **60-90 minuten**

Lesopbouw

Inleiding, Discussie, Discussie, Groepswerk, Groepsgesprek

Leerdoelen

Centrale vraag: Hoe kan ik in een slechte situatie toch tot een positieve uitkomst komen?

De leerlingen leren:

- ▶ In situaties waarin iemand wordt gepest, mensen identificeren wiens gedrag positief kan worden gebruikt en beïnvloed
- ▶ Strategieën ontwikkelen om de dynamiek te veranderen en de situatie tot een positief einde te brengen.

Materiaal en voorbereiding

Dit heeft de leerkracht nodig:

- ▶ Afbeeldingen van ,pestscenario's' L7R1

Inleiding (10 minuten)

Herhaal het doel van het project. Benadruk dat deze les over pesten gaat en over de verantwoordelijkheden van iedereen die erbij betrokken raakt. Herinner de leerlingen eraan dat iedereen een rol heeft wanneer iemand wordt gepest

Vraag

Kun jij verandering teweegbrengen? Ben jij een echte ,agent of change'?

Activiteit 1 (15 minuten)

Discussie "agenten";
geheime agenten;
James Bond

Help de leerlingen om een mindmap te maken of te brainstormen. Noteer in het midden van het smartboard of een vel papier - Wat maakt van iemand een goede ,agent'? Vraag de leerlingen dan om eigenschappen van een goede agent op te sommen. Noteer in deze fase alle antwoorden in de mindmap. Daarna kunt u dan de onderstaande eigenschappen onderstrepen of toevoegen.

- ▶ Onopvallendheid
- ▶ Kennis
- ▶ Vaardigheden
- ▶ Hun doelwit begrijpen

Noteer in een ander deel van de mindmap de vraag 'Welke vaardigheden moet een goede agent hebben?' en vraag de leerlingen opnieuw om vaardigheden op te noemen waarover een goede agent moet beschikken.

▶ Weten waar en wanneer hij tussenbeide moet komen	▶ Taal	▶ Zelfverdediging
▶ Timing	▶ Communicatievaardigheden	▶ Weerbaarheid en omgaan met tegenslagen
▶ Focus	▶ Een situatie doorgronden	▶ Moed
	▶ Ontsnappingsroutes	

Een pakket van 10 workshops i.v.m. het ontwikkelen van de sociale en emotionele vaardigheden voor jongeren van 11-14 jaar, in de strijd tegen pesten op school.

Supported by
the Daphne Programme
of the European Union

Vraag de leerlingen ten slotte om na te denken over de volgende vraag: Hoe werken en overleven agenten? Probeer de volgende antwoorden te krijgen:

- ▶ Planning
- ▶ Versterking

Leg uit dat het de bedoeling is dat de leerlingen via deze oefening van agenten leren hoe ze kunnen voorkomen dat een peestsituatie uit de hand loopt. Laat de mindmap op het bord staan

- ▶ Vraag: Wat kun jij doen wanneer iemand wordt gepest?
  - Kunnen we elke mogelijke bijdrage benoemen?
  - Herhaal het concept 'rollen' en noteer op het bord:

☐ leerling die pest (pester)	☐ cheerleader
☐ leerling die wordt gepest (slachtoffer)	☐ opruier
☐ toeschouwer	☐ bewonderaar
☐ verzetter (= iemand die zich tegen de pester verzet)	☐ volger
	☐ grapjas

Activiteit 2 (15 minuten) Discussie - Welke bijdrage kun jij leveren?

- Kan elke rol een positieve en negatieve bijdrage leveren?
- Vraag de leerlingen om aan te geven welke rollen ze in verschillende situaties zelf kunnen hebben.
- ▶ Help de leerlingen te begrijpen dat ze de uitkomst van een peestsituatie kunnen beïnvloeden. Stimuleer discussie en help de leerlingen acties te bedenken die geschikt zijn voor op school.
  - Vraag: Hoe weet je wanneer iets fout is?
    - Vertrouw op je emoties
    - Evalueer de situatie
- ▶ Vraag: Welke strategie zou de uitkomst van de situatie kunnen veranderen?
  - Wat kun je zeggen of doen?
  - Hoe kun je het zeggen of doen?
  - Wanneer moet je het doen?

Shutterstock: © Robert Kneschke

Activiteit 3 (20 minuten) Groepswerk - Scenario's (L7R1)

- ▶ Geef de leerlingen werkblad L7R1 - Foto's. De groepsleider selecteert één scenario.
  - Vraag: Wat is er aan de hand?
- ▶ De leerlingen identificeren de rollen en bedenken strategieën waarbij op zo'n manier tussenbeide wordt gekomen dat de verschillende rollen die werden geïdentificeerd, hun gedrag gaan aanpassen.
  - Deel voorbeelden met de rest van de groep
  - Test een aantal suggesties via een rollenspel om te zien hoe ze klinken en om de reactie te peilen
  - Bespreek samen welke zinnen/acties het meest doeltreffend zijn
- ▶ Vraag: Hoe zou jij jouw strategie uitvoeren
  - Identificeer je doelwit (is de pester altijd het doel van jouw interventie?)
  - Onderneem actie
  - Doe een stap terug (meta-moment) en observeer
- ▶ Vraag: Wat is er tijdens jouw meta-moment gebeurd - ben je in je opzet geslaagd of moet je een ontsnapingsstrategie gebruiken?

Besluit (5 minuten) De leerstof kort herhalen Vraag

Bekijk opnieuw de agents of change die de situatie hebben verbeterd.
Zijn het strategieën die je zelf ook zou kunnen toepassen?
Wat zijn de obstakels?

Het vervolg

Leg de doelstellingen van de volgende les uit; Obstakels overwinnen, Zorgen dat de zaken de goede kant blijven opgaan, Succes identificeren.

Aanvullende Activiteiten

MEDIA/DRAMA/SCHRIJVEN Jij staat aan het hoofd van het APA (Anti Pest Agentschap). Mensen kennen je enkel als „B“ Kies een van de scenario's uit les 3 en ontwerp een briefing voor een geheime missie voor je agenten (als ze die aanvaarden) met een planning; kaarten; scripts en ontsnapingsroutes om een situatie doeltreffend op te lossen. Je kunt werken met flipcharts, presentatiesoftware of planning voor videobewaking.

Links

Online mindmapping-software
www.mindmup.com
www.mindmeister.com
<https://bubbl.us/>

ENABLE: <http://enable.eun.org/>